

การศึกษาระดับการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 11

นาย อุทร นิยมชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตก

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-997-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017026

117889509

A STUDY OF ACCEPTANCE LEVELS OF INSTRUCTIONAL INNOVATIONS OF
LIFE EXPERIENCES AREA TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Mr. Utorn Niyomchat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1991

ISBN 974-578-997-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาระดับการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนของครู
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11

โดย นาย อูทร นิยมชาติ

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อูมา สุคนธมาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุภา มุญญไวยโรจน์)

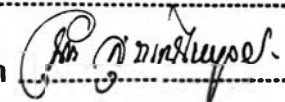

อุทร นิยมชาติ : การศึกษาระดับการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนครูกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ เขตการศึกษา 11 (A STUDY OF ACCEPTANCE LEVELS OF INSTRUCTIONAL
INNOVATIONS OF LIFE EXPERIENCES AREA TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์,
229 หน้า. ISBN 974-578-997-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบระดับการยอมรับนวัตกรรมการ
เรียนการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และ
ประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอน
ประเภท การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนเป็นรายบุคคล การสอน
โดยใช้ชุดการสอน การสอนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบโครงการ
และการสอนแบบสืบสวนสอบสวนอยู่ในระดับขั้นประเมินค่า ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีการยอมรับ
นวัตกรรมการเรียนการสอนประเภท การโต้วาทีธรรมะ การสอนแบบรอบรู้ การสอนเป็นคณะ การสอน
แบบทักษะกระบวนการ การสอนโดยใช้เครื่องช่วยสอน และการสอนแบบจุลภาค อยู่ในระดับขั้นสนใจและ
การสอนโดยใช้บทบาทสมมติอยู่ในระดับขั้นการทดลองใช้ ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เป็นเพศชาย
และหญิง มีการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เกี่ยวกับการสอน
เป็นรายบุคคล การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนแบบทักษะกระบวนการ การสอนโดยใช้ชุดการ
สอน และการสอนเป็นคณะ และแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 เกี่ยวกับการสอนโดยใช้เพื่อน
ช่วยสอน การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอน
แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 เกี่ยวกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน และครูกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก และประสบการณ์ในการสอนน้อย มีการยอมรับนวัตกรรม
การเรียนการสอนแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค การสอนแบบศูนย์
การเรียนรู้ และการสอนแบบทักษะกระบวนการ

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

UTORN NIYOMCHAT : A STUDY OF ACCEPTANCE LEVELS OF INSTRUCTIONAL INNOVATIONS OF LIFE EXPERIENCES AREA TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.RUCHIRA SUPORNPAIBUL, 229 PP. ISBN 974-578-997-6

The purposes of this research were to study the acceptance levels of instructional innovations of life experiences area teachers in elementary schools and to compare the acceptance levels of instructional innovations of life experiences area teachers in elementary schools with different sex, level of education and teaching experiences.

The findings of this research were as follows :-

The life experiences area teachers accepted the instructional innovations concerning group process, simulation, individualized instructional, instructional package, peer tutoring, learning center, project techniques and inquiry method at evaluation stage. The life experiences area teachers accepted the instructional innovations concerning religious debate, mastery learning, team teaching, process skill, teaching machine and micro-teaching at the interest stage and accepted role play at the trial stage. The male and female life experiences area teachers had significant differences in their acceptance of instructional innovations at .05 level about individualized instructional, simulation, process skill, instructional package and team teaching. And there were significant differences at .01 level about peer tutoring, role play and group process. The life experiences area teachers who had bachelor degree or higher level of education and lower than the bachelor degree had significant differences in their acceptance of instructional innovations at .01 level about inquiry method. And the life experiences area teachers who had long teaching experiences and short teaching experiences had significant differences of their acceptance of instructional innovations at .05 level about micro-teaching, learning center and process skill.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง ของ รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยได้ กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนการให้คำปรึกษาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อ ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำหรับความกรุณาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สอาดพร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เป็รื่อง ฤมุต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุคนธทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิกานันท์ มลิทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล วัชรภักย์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุภา บุญยไวโรจน์ ประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำ แนะนำเพื่อการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเนื่องจากทุนที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ บางส่วนได้มาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งได้สนับสนุนในด้านการเงิน และให้ กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณน้าละมุล คุณน้าหนูเยี่ยม บุญปรากฏ ที่ได้อนุเคราะห์ รถยนต์สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณเพลินทิศ อังคุณานูวัติ และ คุณมุขริน แซ่อัง ที่ได้ให้ความกรุณาเอื้อเฟื้อต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดีระหว่างที่กำลังศึกษา และขอ ขอบคุณ คุณมาลี อังคุณานูวัติ ตลอดจนเพื่อน ๆ C1 ทุกคน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือและให้กำลังใจเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้

อุทร นิยมชาติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภูมิ	ฏ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
	สมมติฐานของการวิจัย	12
	ขอบเขตของการวิจัย	13
	ข้อตกลงเบื้องต้น	13
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	14
	วิธีดำเนินการวิจัย	17
	การสุ่มตัวอย่างประชากร	17
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
	การวิเคราะห์ข้อมูล	18
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
	ความหมายของนวัตกรรม	22
	ความหมายของนวัตกรรมทางการศึกษา	23
	หลักการพิจารณานวัตกรรมทางการศึกษา	24
	สาเหตุการเกิดนวัตกรรมทางการศึกษา	25
	ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา	29
	นวัตกรรมการเรียนการสอน	29
	หลักการทางค่านิยมที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอน ..	30
	นวัตกรรมการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	31
	คุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับของสังคม	87
	สภาพการณ์เงื่อนไขในสังคมที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม	89
	องค์ประกอบที่สำคัญในการเผยแพร่วัตกรรม	91
	ปัจจัยที่สำคัญต่อการเผยแพร่วัตกรรม	91
	ประเภทของผู้ยอมรับการเผยแพร่วัตกรรม	92
	กระบวนการตกลงใจยอมรับนวัตกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา	92
3	วิธีดำเนินการวิจัย	102
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	102
	ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	102
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	109
	การวิเคราะห์ข้อมูล	111

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	115
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	116
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ห้ระกัับการยอมรับนวัตกรรมการเรียน การสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	121
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน ของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามการรับรู้ของ นักเรียน	128
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การส่งเสริมการใช้นวัตกรรมการเรียน การสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามการ รับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	129
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	139
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	139
สมมติฐานของการวิจัย	139
วิธีดำเนินการวิจัย	140
การสุ่มตัวอย่างประชากร	140
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	140
การเก็บรวบรวมข้อมูล	141
การวิเคราะห์ข้อมูล	141
สรุปผลการวิจัย	142
อภิปรายผลการวิจัย	149
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	165
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	166

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง	167
ภาคผนวก	181
ประวัติผู้เขียน	229

สารบัญชการาง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา และจำนวนครูกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต เขตการศึกษา 11 จำแนกเป็นรายจังหวัด	103
2	จำนวนครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และจำนวนตัวอย่าง ประชากร เขตการศึกษา 11 จำแนกเป็นรายจังหวัด	104
3	จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามอำเภอเมืองในแต่ละจังหวัด เขตการศึกษา 11	106
4	จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งไป และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับ กลับคืนซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ได้	110
5	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11	116
6	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11	118
7	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11	119
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระดับการ ยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา	121
9	เนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตซึ่งครูกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ให้นำมาสอนโดยการทดลองใช้นวัตกรรม การเรียนการสอน	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตซึ่งครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ใ้ค่นำมาสอนโดยการใช้วั้กิจกรรมการเรียนการสอน	124
11	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระค้บการยอมรับวั้กิจกรรมการเรียนการสอน ของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นเพศชาย และเพศหญิง	125
12	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระค้บการยอมรับวั้กิจกรรมการเรียนการสอน ของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	126
13	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระค้บการยอมรับวั้กิจกรรมการเรียนการสอน ของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย และที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก	127
14	การใช้วั้กิจกรรมการเรียนการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียน	128
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระค้บการปฏิบัติค้บการวางแผน เพื่อการส่งเสริมการใช้วั้กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	129
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระค้บการปฏิบัติค้บการจ้คองค้กร เพื่อการส่งเสริมการใช้วั้กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระกำการปฏิบัติค้ำการอำนวยการ-ประสานงาน เพื่อการส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณชีวิต ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 132
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระกำการปฏิบัติค้ำการสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อการส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณชีวิต ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 135
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระกำการปฏิบัติค้ำการประเมินผล เพื่อการส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมม การเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณชีวิต ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา 137
20	ค่าเฉลี่ยรวม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม และความหมาย ของระกำการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมมการเรียน การสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณชีวิต ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา..... 138

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	แสดงรูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน ของบดุม	55
---	---	----